

Folksams årliga pensionsrapport

Pensionsraset fortsätter

En rapport om
pensionsnivåerna 2025

Folksam

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Pensionsrasen	6
Diagram 1: Total pension som andel av slutlön för årskullar födda 1938–1957, procent.	6
Tabell 1: Andel med tjänstepension när uttag av allmän pension påbörjades vid fyllda 65 år.	7
Skatten förstärker pensionsrasen	8
Tabell 2: Pensionens kompensationsnivå i genomsnitt efter skatt för årskull 1957, kronor och som andel av deras slutlön inom parentes.	8
Låg slutlön ger mer i pension	9
Diagram 2: Total pension som andel av slutlön för låg-, medel- och höginkomsttagare, födda 1938–1957, procent.	9
Få skjuter upp uttaget av allmän pension till efter 65-årsdagen	10
Tabell 3: Uttagsålder för allmän pension.	10
Allmän pension parkerar på halva lönen	11
Tabell 4: Effekten av höjda åldersgränser i det allmänna pensionssystemet.	11
Diagram 3: Pensionsgapet mellan kvinnor och män födda 1938–1957 i kronor per månad och som andel.	12
Diagram 4: Pension för kvinnor och män födda 1957, kronor per månad.	13
Diagram 5: Total pension som andel av slutlön för kvinnor och män födda 1938–1957, procent.	13
Pensionsmyndighetens beräkningsmetod höjer kompensationsgraden	14
Ordlista	15
Bilaga	16
Tabell 1: Pensionsmyndighetens och Folksam's kriterier för urval, inkomstunderlag och beräkning av kompensationsgrad.	16
Tabell 2: Kompensationsgrad beräknad enligt Pensionsmyndighetens metodval. Andelar inom parentes anger kompensationsgraden enligt Folksam's metodval)	17

Sammanfattning

- Förra årets bottennotering för allmän pension på 44 procent av slutlönen sjönk med ytterligare en procentenhet i årets granskning till 43 procent. Det betyder att den allmänna pensionens kompensationsnivå har rasat med nästan en tredjedel sedan år 2003 då nivån låg på 61 procent av slutlönen.
- Den totala pensionen, det vill säga allmän pension, tjänstepension och privat pension, har under åren 2003–2023 sjunkit från 86 till 67 procent av slutlönen. Det är i nivå med vad det tidigare pensionssystemet med folkpension och ATP gav vanliga löntagare, utan tillskott från tjänstepension eller privat pension.
- Även tjänstepensionerna minskar. De senaste två åren har tjänstepensionen som andel av slutlönen minskat från 23 till 20 procent. Ett trendbrott som kan förklaras av att andelen pensionärer med tjänstepension har minskat från 93 till 88 procent sedan år 2014.
- Skatten förstärker pensionsrasen. År 2023 låg den genomsnittliga totala pensionen efter skatt för personer födda 1957 på 16 940 kronor per månad (63 procent av slutlönen efter skatt). Efter skatt fick män i samma årskull 18 534 kronor per månad (63 procent av slutlönen efter skatt) och kvinnor fick 15 533 kronor per månad (62 procent av slutlönen efter skatt).
- Den genomsnittliga allmänna pensionen för årskull 1957 uppgick till 10 804 kronor per månad efter skatt (40 procent av slutlönen efter skatt). Det är drygt 2 700 kronor mer per månad än vad man skulle ha fått i garantipension efter skatt om man hade bott i Sverige i 40 år utan att ha arbetat. Arbetets betydelse för den allmänna pensionen är följaktligen mycket låg.
- Kvinnor födda 1957 hade år 2023 en genomsnittlig total pension efter skatt på 15 533 kronor per månad, vilket ligger 90 kronor under gränsen för relativ fattigdom, som uppgick till 15 623 kronor per månad.¹
- Det är tjänstepensionen som lyfter männens genomsnittliga totala pension över gränsen för relativ fattigdom.
- Pensionsgapet mellan kvinnor och män minskade med en procentenhet när man jämför pensionerna för årskullarna födda 1956 och 1957, från 80 till 81 procent. I kronor motsvarar skillnaden drygt 5 200 kronor per månad. Med den minskningstakten uppnås jämställda pensioner tidigast år 2055 för nyblivna pensionärer.
- Pensionsrasen kan åtgärdas. Det som krävs är ett reformpaket, vilket Folksam har tagit fram, som innehåller fyra åtgärder. Ska det allmänna pensionssystemet leverera en kompensationsnivå på minst 60 procent, vilket är målet för systemet, behöver pensionsrätten höjas, pensionsgasen monteras och garantipensionen moderniseras. Därutöver bör även avkastningsskatten på tjänstepensionskapital slopas helt eller delvist. Åtgärder som sammantaget skulle höja den genomsnittliga pensionen med minst 40 000 kronor per år. Pensionsavgiftsutredningen har i sitt slutbetänkande som presenterades den 2 april visat att en avgiftshöjning i kombination med den beslutade höjningen av

¹ Gränsen för relativ fattigdom eller låg ekonomisk standard motsvarar en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet.

åldersgränsen för pensionsuttag är nödvändigt för att infria målet för kompensationsgraden.²

² Pensionsavgiftsutredningens slutbetänkande, 2025:41 s. 16. Detaljerad beskrivning av Folksams reformpaket för allmän pension och tjänstepension finns i våra rapporter Svenskarnas allmänna pensioner faller som en sten – vad krävs för att vända utvecklingen (2023), Så kan höjda pensioner finansieras (2024) och Idéer för mer tjänstepension och ökad ekonomisk trygghet (2024).

Inledning

Folksam har sedan år 2009 återkommande granskat det allmänna pensionssystemet, särskilt vad det ger i pension i förhållande till tidigare lön och politiska mål.

Systemets ursprungliga konstruktion består dels av en inkomstbaserad pension, som utgörs av inkomst- och premiepension, dels ett grundskydd i form av garantipension, bostadstillägg och inkomstpensionstillägg. Den inkomstbaserade pensionen vilar på den så kallade livsinkomstprincipen. Det vill säga att det är individens inkomst från arbete och näringsverksamhet under den förvärvsaktiva perioden i livet som ska avgöra vad hen får i pension. Utifrån den årliga inkomsten tjänar individen in en pensionsrätt som motsvarar 18,5 procent av den deklarerade inkomsten, efter avdrag för den allmänna pensionsavgiften. Dock högst på en årsinkomst på 7,5 inkomstbasbelopp (motsvarar en månadsinkomst på 50 375 kronor i 2025). Av pensionsrätten på 18,5 procent bokförs 16 procent som inkomstpension och 2,5 procent som premiepension. Utgifterna som de bokförda pensionsrätterna och de löpande pensionsutbetalningarna ger upphov till ska betalas via två former av pensionsavgifter. Dels en allmän pensionsavgift som betalas av inkomsttagarna och motsvarar sju procent av den beskattningsbara inkomsten som understiger 8,07 inkomstbasbelopp (54 167 kronor per månad i 2025). Dels en ålderspensionsavgift på 10,21 procent, som betalas av de anställdas löneutrymme, men inbetalas av arbetsgivaren. Den totala pensionsavgiften blir därmed 17,21 procent. Avsikten var att den sammanlagda avgiften skulle vara 18,5 procent och delas lika mellan anställda och arbetsgivare, men så skedde inte.

Avgiftsfinansieringen av den inkomstbaserade pensionen har till syfte att göra systemet statsfinansiellt hållbart och samtidigt ge intryck av en försäkringsmässig karaktär, det vill säga att man ska få den pension man har betalat för. Skulle den inkomstbaserade pensionen bli låg eller helt saknas kan individen ha rätt till garantipension, som finansieras med skattepengar i stället för avgifter. När riksdagen 1994 beslutade att införa dagens pensionssystem var den uttalade målsättningen att systemet skulle leverera lika höga pensioner som det gamla systemet med folkpension och ATP, det vill säga minst 60 procent av slutlönen.

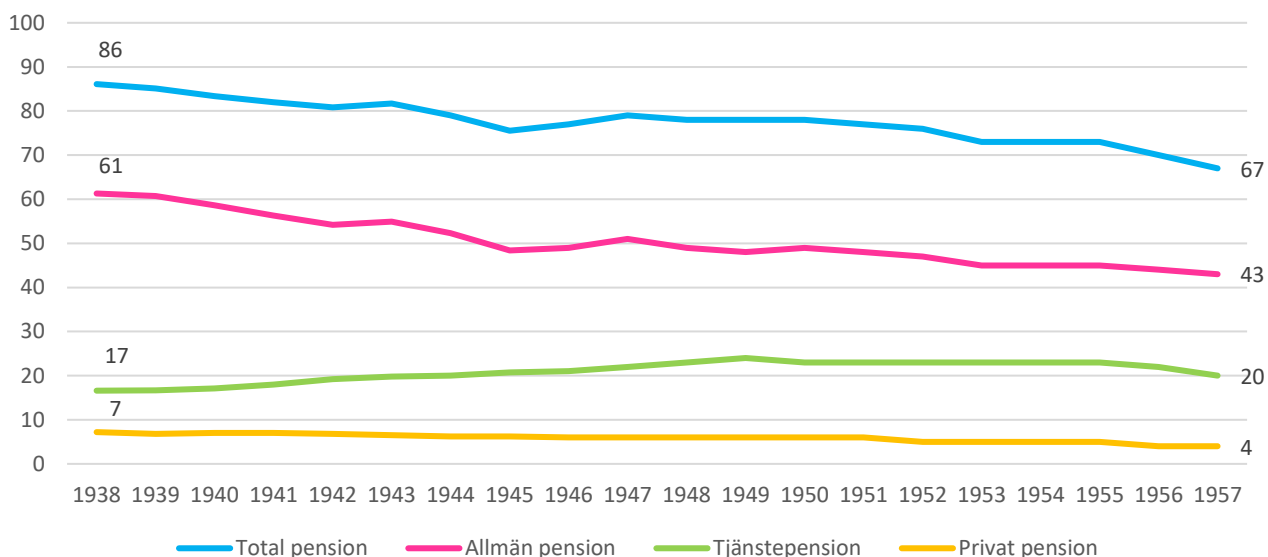
Syftet med vår rapport om det allmänna pensionssystemet är att studera hur väl livsinkomstprincipen fungerar och om systemet uppfyller den politiska målsättningen om en kompensationsgrad som motsvarar minst 60 procent av slutlönen. En rättvis bedömning av systemets livsinkomstprincip förutsätter följaktligen att granskningen baseras på personer som är födda i Sverige eller har ett invandringsår som ligger minst 30 år bakåt i tiden och påbörjat helt uttag av allmän pension det år de fyllde 65 år. Personer som har påbörjat sitt pensionsuttag, helt eller delvis, före eller efter sin 65-årsdag ingår inte i granskningen. Vår ambition är att jämföra pensionen mot den faktiska slutlönen före skatt, vilket vi definierar som den genomsnittliga inkomsten personerna hade mellan 60 och 64 år. All pensionsgrundande inkomst av arbete, näringsverksamhet och socialförsäkringar ingår i inkomstunderlaget, även inkomster som ligger över pensionssystemets intjänandetak på 7,5 inkomstbasbelopp. Samtliga inkomstuppgifter har vi beställt av Statistiska Centralbyrån. Rapporten är skriven av Folksams pensionsexpert Håkan Svärdman.

Pensionsrasen

Dagens allmänna pensionssystem skulle vara minst lika bra som det gamla med folkpension och allmän tilläggspension (ATP). Det var löftet när riksdagen för mer än 30 år beslutade att skifta pensionssystem. I år måste vi tyvärr återigen konstatera att pensionsrasen fortsätter, vilket betyder att systemet nu i praktiken har havererat. Förra årets bottennotering för allmän pension på 44 (44,3) procent, sänks i årets granskning till 43 (42,5) procent av slutlönen (se diagram 1). Även tjänstepensionerna fortsätter att dras med i rasen och har minskat från 23 till 20 procent som andel av slutlönen de senaste två åren. Den lägsta nivån sedan år 2009 då årskull 1944 gick i pension. Ännu kraftigare har rasen varit för den privata pensionen, som näst intill har halverats, från 7 till 4 procent av slutlönen när vi jämför de äldsta och yngsta årskullarna av pensionärer. Den totala pensionen har därmed rasat från 86 till 67 procent av slutlönen sedan dagens allmänna pensionssystem sattes i drift för 26 år sedan.

Att allmän pension och privat pension rasar ohejdat överraskar inte mot bakgrund av kända och långvariga brister i det allmänna pensionssystemet och avskaffandet av skatteavdraget för privat pensionssparande för snart tio år sedan. Överraskar gör däremot rasen för tjänstepensionerna. Tre omständigheter talar nämligen för en stabil eller höjd kompensationsnivå för tjänstepensionerna. För det första har en betydande del av de nyblivna pensionärerna förmånsbestämda tjänstepensioner, som är inflationsskyddade. För det andra har avsättningarna till de premiebestämda tjänstepensionerna ökat och haft en god avkastning under merparten av 2000-talet. För det tredje tar majoriteten av pensionärerna ut sin tjänstepension under kortare tid än livsvarigt, vilket ger högre månadsbelopp. Trots detta hejdas inte rasen. Därför finns det starka skäl att anta att rasen för tjänstepensionerna har ett samband med hur många personer som har tjänat in tjänstepension under sitt yrkesliv.

Diagram 1: Total pension som andel av slutlön för årskullar födda 1938–1957, procent.

Källa: SCB och Folksam's beräkningar

I vår statistik ser vi nämligen att andelen med tjänstepension i årskullarna födda mellan 1949 och 1957 har minskat från 93 till 88 procent av samtliga som tog ut sin allmänna pension från och med att de fyllde 65 år (se tabell 1). Andelen minskade kraftigast i gruppen som gick från hel sjukersättning till pension innan de blev pensionärer, men även bland medel- och höginkomsttagare har andelen med tjänstepension minskat med hela fem procentenheter.

Tabell 1: Andel med tjänstepension när uttag av allmän pension påbörjades vid fyllda 65 år.

Inkomstgrupp innan pension	Andel med tjänstepensionsutbetalning	
	Årskull 1949	Årskull 1957
Samtliga	93 %	88 %
Låginkomsttagare	75 %	75 %
Medelinkomsttagare	98 %	93 %
Höginkomsttagare	98 %	93 %
Personer med sjukersättning	83 %	72 %

Skatten förstärker pensionsrasen

Pensionens kompensationsnivå är lägre efter än före skatt för nyblivna pensionärer som tog ut sin allmänna pension när de fyllde 65 år. Det beror på att pensionsinkomst beskattas utan förhöjt grundavdrag och jobbskatteavdrag fram till det år som följer efter pensionsmottagarens riktålder.³ Av tabell 2 framgår att den genomsnittliga totala pensionen som utbetalades år 2023 uppgick till 63 procent av slutlönen efter skatt för årskull 1957, medan motsvarande andel för den allmänna pensionen uppgick till 40 procent. I kronor uppgick den genomsnittliga totala pensionen efter skatt till 16 940 kronor i månaden, varav allmän pension uppgick till 10 804 kronor i månaden. Det är drygt 2 700 kronor mer per månad än vad man skulle ha fått i garantipension efter skatt om man hade bott i Sverige i 40 år utan att ha arbetat. Män fick en total pension på 18 534 kronor per månad och kvinnor 15 533 kronor per månad. Gränsen för relativ fattigdom år 2023 uppgick till 15 623 kronor per månad.⁴ Det betyder att kvinnor födda 1957 i genomsnitt hade en total pension som låg 90 kronor under denna gräns.

Personer födda 1957 hade riktålder 65 år och omfattades av det förhöjda grundavdraget när de fyllde 67 år. Hade deras pensioner beskattats med det förhöjda grundavdraget redan när de fyllde 65 år skulle den genomsnittliga totala pensionen ha motsvarat drygt 69 procent av slutlönen efter skatt.⁵

Tabell 2: Pensionens kompensationsnivå i genomsnitt efter skatt för årskull 1957, kronor och som andel av deras slutlön inom parentes.

Typ av pension	Samtliga	Män	Kvinnor
Allmän pension	10 804 kr (40 %)	11 246 kr (38 %)	10 434 kr (42 %)
Tjänstepension	5 157 kr (19 %)	6 291 kr (21 %)	4 132 kr (17 %)
Privat pension	949 kr (4 %)	972 kr (3 %)	932 kr (4 %)
Total pension	16 940 kr (63 %)	18 534 kr (63 %)	15 533 kr (62 %)

³ Förhöjt grundavdrag gäller för personer som fyllt 67 år om man är född 1957–1959. För personer som är födda 1960 gäller avdraget från och med det år de fyller 68 år. För senare årskullar är det inte beslutat än från vilken ålder avdraget ska gälla.

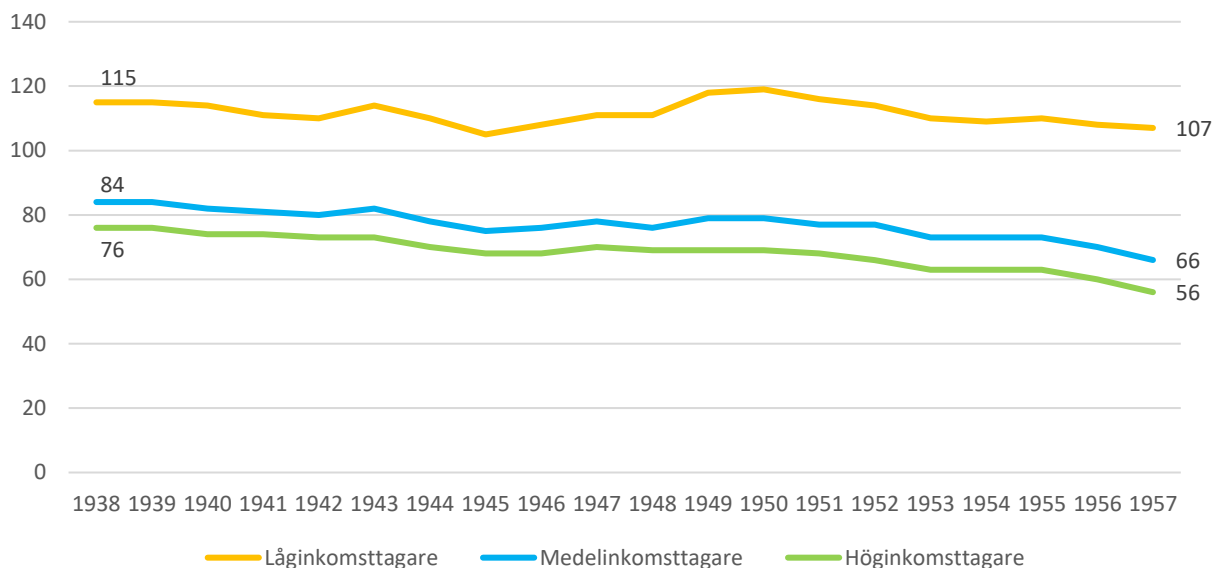
⁴ Gränsen för relativ fattigdom eller låg ekonomisk standard motsvarar en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet.

⁵ Årskull 1957 skulle egentligen ha omfattats av det förhöjda grundavdraget från och med det året de fyllde 66 år, men på grund av misstag i genomförandet av åldersgränsen för grundskyddet för pensionärer blev konsekvensen att åldersgränsen för grundavdraget höjdes till 67 år. Riksdagen kompenserade samtliga berörda för det uteblivna avdraget sommaren 2024.

Låg slutlön ger mer i pension

För att få en uppfattning om pensionsnivån för olika inkomstgrupper i samhället har vi delat upp samtliga pensionärer utifrån deras tidigare inkomstnivå. Personer som var låginkomsttagare innan pensioneringen fick en förbättring av sin ekonomiska situation som pensionärer. Deras totala pension motsvarar mellan 118 och 107 procent av slutlönen beroende på årskull. Medelinkomsttagare ligger på 84 och 66 procent av slutlönen medan höginkomsttagare ligger på 76 och 56 procent (se diagram 2). Den höga kompensationsgraden för låginkomsttagare beror ofta på att många i den gruppen lämnade arbetsmarknaden efter att de hade fyllt 60 år på grund av ohälsa och arbetslöshet, vilket sänkte deras inkomst påtagligt och därmed också deras slutlön. För omkring var fjärde låginkomsttagare förstärks den ekonomiska situationen ytterligare av att de har rätt till bostadstillägg. I genomsnitt fick låginkomsttagare födda 1957 drygt 17 078 kronor i månaden i total pension före skatt, varav den allmänna pensionen uppgick till 13 552 kronor i 2023 års priser. Medelinkomsttagare fick 23 889 kronor i månaden varav 16 061 kronor i allmän pension. Höginkomsttagare födda 1957 hade 37 191 kronor i månaden i total pension och en allmän pension på 18 636 kronor i månaden. Skillnaden i allmän pension mellan låg- respektive höginkomsttagare var i genomsnitt 5 084 kronor i månaden. Flertalet låginkomsttagare var kvinnor, men andelen har minskat från 76 procent för årskull 1938 till 61 procent för årskull 1957. Medan andelen män utgjorde 62 procent av höginkomsttagarna hos årskull 1957.

Diagram 2: Total pension som andel av slutlön för låg-, medel- och höginkomsttagare, födda 1938–1957, procent.

Få skjuter upp uttaget av allmän pension till efter 65-årsdagen

Trots ökad kännedom om sambandet mellan tidpunkten för pensionsuttag och pensionsnivån hos befolkningen har 65-årsnormen för uttag av allmän pension stärkts de senaste decennierna. Av samtliga i årskull 1957 hade 46 procent påbörjat helt uttag av sin allmänna pension från och med det året de fyllde 65 år (se tabell 3). Inkluderar vi även dem som redan innan 65-årsdagen påbörjat motsvarande uttag höjs andelen till 85 procent. Endast 15 procent av årskullen hade inte påbörjat helt uttag av allmän pension från och med att de hade fyllt 65 år. Motsvarande andel i årskull 1938 var 17 procent. Däremot var det ytterst få i den årskullen, endast två promille, som hade påbörjat helt uttag av allmän pension innan 65-årsdagen. I årskull 1957 var motsvarande andel 39 procent.

Tabell 3: Uttagsålder för allmän pension.

Uttagsålder för allmän pension	Årskull 1957	Årskull 1938
Helt uttag från och med 65 år eller före	85 %	82,998 %
Helt uttag från och med 65 år	46 %	83 %
Helt uttag före fyllda 65 år	39 %	0,002 %
Ej helt uttag vid 65 år	15 %	17 %

Allmän pension parkerar på halva lönen

Förklaringen till att den allmänna pensionen sjunker trendmässigt från och med att årskull 1940 gick i pension är att den förväntade livslängden ökar för varje ny årskull som går i pension samt en för låg pensionsrätt. Livslängdsförlängningen skulle ha kompenserats om varje årskull födda efter år 1939 hade senarelagt sitt pensionsuttag med två till tre månader jämfört med föregående årskull. I stället har 65-årsnormen för pensionsuttag förblivit nästintill oförändrad och dess påverkan på pensionsnivån har fått regering och riksdag att införa en successiv höjning av åldersgränserna i pensionssystemet och angränsande socialförsäkringsförmåner. Dels har en så kallad riktålder införts som både ska fungera som en rekommenderad pensionsålder för kommande årskullar av pensionärer och styra åldersgränsen för grundskyddet för äldre, som har höjts från 65 till 67 år. Dels har den tidigaste uttagsåldern för den inkomstbaserade pensionen höjts från 61 till 63 år och kommer fortsättningsvis att följa höjningen av riktåldern. Våra beräkningar visar att effekten av de nya åldersgränserna höjer den genomsnittliga pensionsnivån med mellan 8 till 10 procentenheter beroende på årskull och permanentar den allmänna pensionen på mellan 51–54 procent av slutlönen (se tabell 4). För att nå målnivån för systemet på minst 60 procent av slutlönen skulle åldersgränserna behöva höjas med ytterligare två år för flertalet årskullar.

Tabell 4: Effekten av höjda åldersgränser i det allmänna pensionssystemet.

Årskull	Riktålder	Pensionsnivå	Årskull	Riktålder	Pensionsnivå
1958	65	49 %	1982	69	54 %
1959	66	50 %	1983	69	53 %
1960	66	53 %	1984	69	53 %
1961	67	52 %	1985	69	53 %
1962	67	52 %	1986	69	53 %
1963	67	52 %	1987	69	53 %
1964	67	52 %	1988	69	52 %
1965	67	51 %	1989	69	52 %
1966	67	51 %	1990	69	52 %
1967	67	54 %	1991	69	52 %
1968	68	54 %	1992	69	52 %
1969	68	53 %	1993	69	52 %
1970	68	53 %	1994	69	51 %
1971	68	53 %	1995	69	51 %
1972	68	53 %	1996	69	51 %
1973	68	52 %	1997	70	54 %
1974	68	52 %	1998	70	54 %
1975	68	52 %	1999	70	53 %
1976	68	52 %	2000	70	53 %
1977	68	52 %	2001	70	53 %
1978	68	51 %	2002	70	53 %
1979	68	51 %	2003	70	53 %
1980	68	51 %	2004	70	53 %
1981	69	54 %	2005	70	53 %

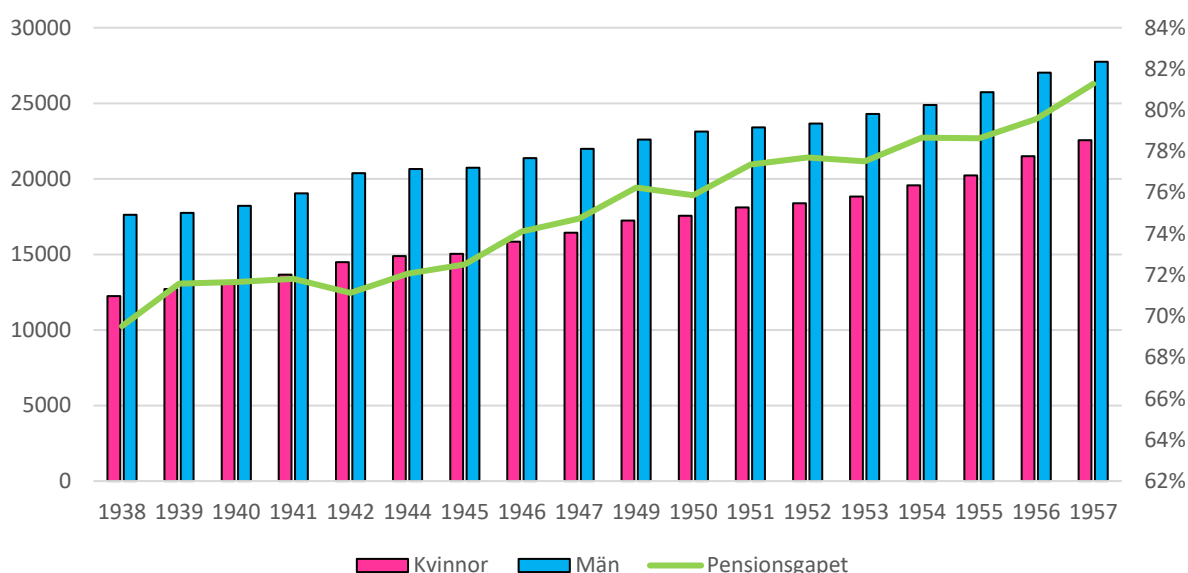
Framskrivningen baseras på den genomsnittliga pensionsbehållningen för årskull 1957, som uppgick till 3 265 593 kronor och en slutlön på 450 046 kronor per år i 2023 års penningvärde. Pensionsbehållningen ökar därmed med 83 259 kronor för varje år som pensioneringen skjuts upp. Varje efterkommande årskull förväntas uppnå pensionsbehållningen för årskull 1957 som divideras med Pensionsmyndighetens preliminära delningstal för pension vid 65 år samt preliminära riktålder.

Dröjer 30 år innan pensionsgapet sluts

Att kvinnor får lägre pension i kronor än män är en etablerad sanning sedan länge och därför föga överraskande. Detta pensionsgap beror huvudsakligen på att kvinnor generellt har haft lägre inkomster från arbete och sämre arbets- och tjänstepensionsvillkor jämfört med män. Av diagram 3 framgår att pensionsgapet minskade med 1 procentenhet för årskull 1957 jämfört med föregående årskull, från 80 till 81 procent. Det betyder att kvinnor hade cirka 62 300 kronor mindre i pension per år än män. Störst är skillnaden i tjänstepension och marginell vad gäller privatpension (se diagram 4). Sedan årskull 1938 gick i pension år 2003 har pensionsgapet minskat i genomsnitt med 0,6 procentenheter, vilket innebär att pensionsgapet med nuvarande minskningstakt tidigast skulle slutas vid utgången av år 2055, men det gäller endast för nyblivna pensionärer.⁶

Kompensationsgraden har minskat snabbare för kvinnor än män. Sedan år 2003 har den genomsnittliga totala pensionen för kvinnor minskat från 87 till 66 procent av slutlönen, medan motsvarande kompensationsgrad för män har minskat från 85 till 67 procent (se diagram 5).

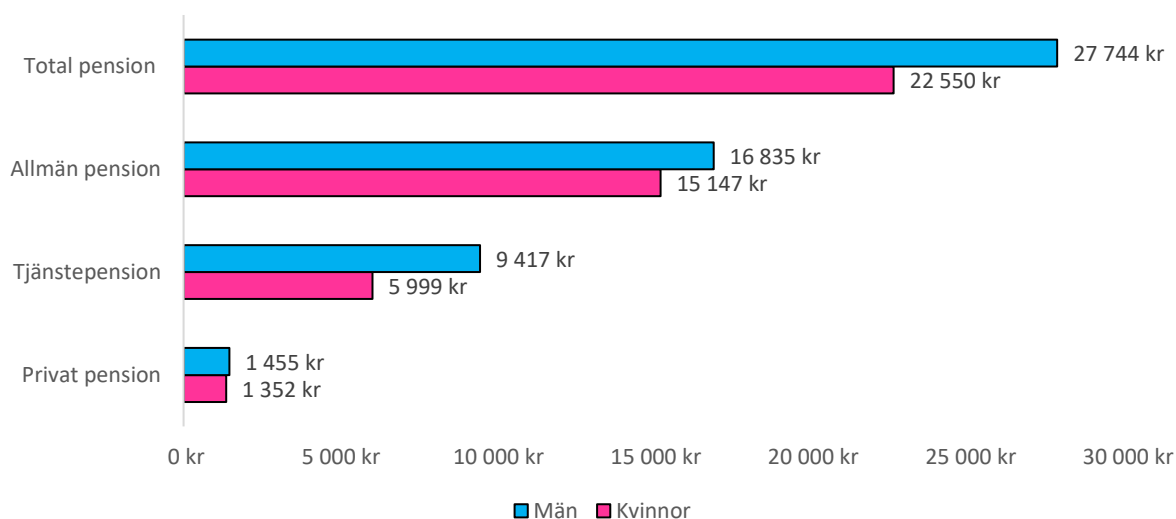
Diagram 3: Pensionsgapet mellan kvinnor och män födda 1938–1957 i kronor per månad och som andel.

Källa: SCB och Folksamns beräkningar

⁶ För nyblivna pensionärer har skillnaderna i total pension (inkluderar allmän pension, tjänstepension och privat pension) mellan kvinnor och män minskat med i genomsnitt 0,6 procentenheter per år mellan åren 2003–2023, från 70 till 81 procent. Med återstående skillnad på 19 procentenheter och med en minskningstakt på 0,6 procentenheter dröjer det nästan 32 år innan pensionerna är lika mellan män och kvinnor, alltså i närheten av utgången av år 2055 (räknat från år 2023).

Diagram 4: Pension för kvinnor och män födda 1957, kronor per månad.

Källa: SCB och Folksams beräkningar

Diagram 5: Total pension som andel av slutlön för kvinnor och män födda 1938–1957, procent.

Källa: SCB och Folksams beräkningar

Pensionsmyndighetens beräkningsmetod höjer kompensationsgraden

Sedan år 2019 har Pensionsmyndigheten haft regeringens uppdrag att årligen redovisa pensionsnivåer och kompensationsgrader för nyblivna pensionärer. De har i likhet med oss kunnat konstatera att kompensationsgraden succesivt har minskat sedan de äldsta årskullarna i nuvarande pensionssystem gick i pension. I förra årets redovisning visade Pensionsmyndigheten att årskull 1957 fick en total pension på 79 procent och en allmän pension på 51 procent.⁷ Att Pensionsmyndigheten redovisar en högre kompensationsgrad jämfört med utfallet i vår granskning beror framför allt på att de tillämpar andra metoder för urval av pensionärer och beräkning av kompensationsgraden. Dels resulterar deras urvalsmetod i att färre pensionärer ingår i granskningen samt att de har lägre slutlön och högre pensionsinkomster jämfört med de pensionärer som ingår i vårt urval. Dels beräknar de kompensationsgraden genom att först beräkna varje enskild pensionärs kompensationsgrad för att därefter ta fram värdet för den pensionären som befinner sig i mitten av samtliga pensionärer, det vill säga medianvärdet och redovisar detta värde som kompensationsgraden för årskullen. Vi har sedan år 2009 beräknat kompensationsgraden för varje årskull utifrån deras genomsnittliga pensionsinkomst dividerat med genomsnittet för deras slutlön samt indelat på kön och inkomstgrupp (se bilagan för ytterligare detaljer om respektive metodval). Vi har prövat att utifrån vårt urval av pensionärer och deras inkomstuppgifter tillämpa Pensionsmyndighetens beräkningsmetod för kompensationsgrad, det vill säga beräkna respektive pensionärs kompensationsgrad och för att därefter fastställa medianvärdet. Kompensationsgraden höjs då för den totala pensionen från 67 till 70 procent och den allmänna pensionen från 43 till 47 procent. Vi kan därför konstatera att Pensionsmyndighetens metodval ger högre värden för kompensationsgraden. Dock kvarstår faktum att den allmänna pensionen rasar och kan förväntas göra det för kommande generationer, vilket även Pensionsavgiftsutredningen nyligen visade i sin analys.

⁷ [Nyblivna pensionärers kompensationsgrader Redovisning av regleringsbrevsuppdrag | Pensionsmyndigheten](#)

Ordlista

ATP är förkortning för allmän tilläggspension som infördes 1960. Systemet är under avveckling. Personer som är födda mellan 1938 och 1953 har en version som kallas för tilläggspension som motsvarar tidigare ATP plus folkpension.

Delningstal speglar den beräknade återstående livslängden för en årskull vid pensioneringstillfället.

Inkomstindex är ett tal som beskriver den genomsnittliga inkomstutvecklingen i samhället för varje år.

Pensionsavgifterna består dels av **allmän pensionsavgift** som betalas av den enskilde via inkomstskatten och uppgår till 7 procent upp till avgiftstaket, dels **ålderspensionsavgift** som betalas av arbetsgivaren och egenföretagare och uppgår till 10,21 procent av hela lönesumman i företaget, även för lönedelar som ligger över avgiftstaket.

Pensionsbehållning är värdet av intjänande pensionsrätter vid en viss tidpunkt.

Pensionsgrundande belopp är ett underlag för beräkning av pensionsrätt i den allmänna pensionen som bygger på fiktiva inkomster för år med småbarn, studier, plikttjänst eller sjuk- eller aktivitetsersättning.

Pensionsgruppen är ett beredningsorgan för regeringen som ursprungligen bestod av företrädare för riksdagspartierna (Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna och Socialdemokraterna) som stod bakom 1994 års pensionsöverenskommelse. Deras uppdrag är att värna och utveckla det allmänna pensionssystemet. Från och med år 2023 ingår även företrädare från Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet i pensionsgruppen.

Pensionsrätt är ett belopp som sätts av till inkomst- och premiepension. Pensionsrätten är 18,5 procent av pensionsunderlaget som utgörs av den deklarerade inkomsten upp till avgiftstaket minus 7 procent i allmän pensionsavgift. Det innebär att på varje intjänad hundralapp dras först 7 kronor i avgift och pensionsrätten beräknas på återstående 93 kronor, alltså $93 \times 0,185 = 17,205$ kronor i pensionsrätt.

Riktåldern fungerar som ett riktmärke för när den allmänna pensionen tidigast bör tas ut samt när rätten till grundskydd för äldre tidigast kan utbetalas.

Bilaga

Tabell 1: Pensionsmyndighetens och Folksams kriterier för urval, inkomstunderlag och beräkning av kompensationsgrad.

	Pensionsmyndigheten	Folksam
Kriterier för urval av pensionärer.	Alla individer födda 1957 som tog ut hel allmän pension vid 65 år samt hade haft ett intjänande till pension vid 30 års ålder och en pensionsgrundande inkomst ett av de fem åren före pensioneringen. Samt folkbokförda i Sverige 2021–2023.	Personer födda 1957 i Sverige eller har ett invandringsår som ligger minst 30 år bakåt i tiden och påbörjat helt uttag av allmän pension det år de fyllde 65 år.
Antal individer i urvalsgruppen.	33 808	45 764
Inkomstunderlag för slutlön	Pensionsgrundande inkomst delat med 0,93, även inkomstdelar över intjänandetaket.	Deklarerad förvärvsinkomst.
Inkomstperiod för beräkning av genomsnittlig slutlön.	Genomsnittet för 2017–2021 för de med inkomst >0 kr och justerat med kvoten av 2023 års konsumentprisindex och respektive års konsumentprisindex.	Genomsnitt för pensionsgrundad inkomst för 2017–2021 uppräknat till 2023 års priser.
Medianvärde för slutlön.	32 893 kr/mån	35 260 kr/mån (medelvärdet uppgick till 37 504 kr/mån)
Inkomstuppegift om allmän pension.	Utbetald allmän pension i januari 2023.	Utbetald allmän pension under hela 2023.
Medianvärde för allmän pension.	16 890 kr/mån	16 245 kr/mån (medelvärdet uppgick till 15 942 kr/mån)
Inkomstuppegift om tjänstepension.	Utbetald tjänstepension under hela 2022 delat med 12 i de fall det fanns utbetald tjänstepension 2021. I övriga fall utbetald tjänstepension under hela 2022 delat med 12 om uttag allmän pension januari, delat med 11 om uttag allmän pension februari osv. Uppgifterna om tjänstepension hämtas från Skatteverket i samband med att deklarationerna blir klara.	Utbetald tjänstepension under hela 2023 delat med 12.
Medianvärde för tjänstepension.	7 102 kr/mån	4 882 kr/mån (medelvärdet uppgick till 7 609 kr/mån)
Inkomstuppegift om privat pension.	Utbetald privat pension under hela 2022 delat med 12 i de fall det fanns utbetald privat pension 2021. I övriga fall utbetald privat pension under hela 2022 delat med 12 om uttag allmän pension januari, delat med 11 om uttag allmän pension februari osv. Uppgifterna om privat pension hämtas från Skatteverket i samband med att deklarationerna blir klara.	Utbetald privat pension under hela 2023 delat med 12.
Beräkning av kompensationsnivån.	Samtliga individers kompensationsnivå räknas fram och mittenvärden av dessa personer utgör mediankompensationsgraden för årskullen.	Urvalsgruppens genomsnittliga pensionsinkomsten delas med genomsnittlig slutlön, även indelat på kön och inkomstgrupp.

Tabell 2: Kompensationsgrad beräknad enligt Pensionsmyndighetens metodval. Andelar inom parentes anger kompensationsgraden enligt Folksam metodval)

Personer födda 1957	Folksam*		Pensionsmyndigheten**	
	Allmän pension och tjänstepension vid 65 år	Allmän pension vid 65 år	Allmän pension och tjänstepension vid 65 år	Allmän pension vid 65 år
Alla	70 % (67 %)	47 % (43 %)	79 %	51 %
Låginkomst kvinnor	99 % (105 %)	83 % (84 %)	129 %	106 %
Låginkomst män	97 % (108 %)	84 % (86 %)	123 %	103 %
Medelinkomst kvinnor	64 % (63 %)	45 % (43 %)	72 %	49 %
Medelinkomst män	68 % (69 %)	47 % (45 %)	75 %	51 %
Hög inkomst kvinnor	53 % (52 %)	32 % (28 %)	60 %	34 %
Hög inkomst män	61 % (58 %)	33 % (28 %)	66 %	35 %

* SCB har på Folksams uppdrag räknat ut kompensationsgraden för varje individ född 1957 som hade påbörjat helt uttag av allmän pension vid 65 års ålder och därefter har medianen för kompensationsgraderna för respektive inkomstgrupp beräknats. Folksam och Pensionsmyndigheten tillämpar olika kriterier för inkomstindelningen av pensionärer vilket bidrar till skillnaden i utfall. ** [Nyblivna pensionärers kompensationsgrader Redovisning av regleringsbrevsuppdrag | Pensionsmyndigheten](#)